

навчання студентів виступають: поточне опитування, модульні контрольні роботи, аналіз і оцінювання звітів з практичних і лабораторних робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань та самостійної роботи.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Пропедевтична апробація розробленого змісту зазначеної вище дисципліни на основі підготовлених нами методичних рекомендацій протягом навчального року у Рівненському державному гуманітарному університеті за кредитно-трансферною системою показала досить високу її ефективність і доступність для студентів, про що свідчать результати виконання ними індивідуальних науково-дослідних завдань та підсумкових контролів. У подальшому доцільно скоректувати зміст практичних і лабораторних робіт з основ проектування і моделювання різноманітних об'єктів згідно нової концепції технологічної освіти та реформування шкільної освіти в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний стандарт – запорука якісної освіти // Трудова підготовка в сучасній школі. – 2012. – № 2. – С. 2-9.
2. Коберник О.М. Трудове навчання в школі: проектно-технологічна діяльність. 5-12 класи / О.М.Коберник [та ін.]. – Х.: Вид. група «Основа», 2010. – 256 с.
3. Колотилов В.В. Техническое моделирование и конструирование / В.В.Колотилов [и др.]; под общей ред. В.В. Колотилова. – М.: Просвещение, 1983. – 255 с.
4. Матяш Н.В. Подготовка будущих учителей технологии к обучению школьников проектной деятельности / Н.В. Матяш, Н.З. Семенова. – Брянск: БГУ, 2000. – 256 с.
5. Методика трудового навчання: проектно-технологічний підхід: навч. посібник / за заг. ред. О.М. Коберника, В.К. Сидоренка. – Умань: СПД Жовтий, 2008. – 216 с.
6. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів: трудове навчання. 5-9 класи. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013. – 80 с.

Н.С. ЯНЦУР, А.А. ГЕРАСИМЕНКО, Д.Г. ЗБРОЖЕК. ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ТЕХНОЛОГИЙ К ПРОЕКТИРОВАНИЮ И МОДЕЛИРОВАНИЮ ПРОМЫШЛЕННЫХ И ТЕХНИЧЕСКИХ ОБЪЕКТОВ

Резюме. В статье рассматриваются основные положения и содержание подготовки будущих учителей технологий к проектированию и моделированию промышленных и технических объектов в системе технологического образования.

Ключевые слова: проектирование, моделирование, структура и содержание дисциплины, методические условия.

M.S. YANTSUR, O.A. GERASIMENKO, D.G. ZBROJZEK. PREPARATION OF FUTURE TEACHERS OF TECHNOLOGY IN THE DESIGN AND MODELING OF INDUSTRIAL AND TECHNICAL OBJECTS

The summary. The article explains the basic concepts and content of the training of future teachers of technology in the design and modeling of industrial and technical objects in the system of technological education.

Key words: design, modeling, structure and content of the discipline, methodological conditions.

Одержано редакцією 15.09.2014.

УДК: [373. 5. 016: 331]: 745/749: 004

Л.А. ДЯКОВИЧ

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНА ТВОРЧІСТЬ З МЕТОДИКОЮ ГУРТКОВОЇ РОБОТИ»

Резюме. У статті обґрунтовано доцільність та можливість використання інформаційно-комунікаційних технологій при вивченні дисципліни «Декоративно-прикладна творчість з методикою гурткової роботи» та наведена методика їх використання на заняттях.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, комп'ютерна презентація, методичні умови.

Постановка проблеми. Освітня галузь “Технологія” відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти складається з інформаційно-комунікаційного та технологічного компонентів [4]. Одним із структурних розділів технологічного компонента є технічна та художня творчість. До його реалізації повинні бути готові вчителі технологій. Для цього навчальним планом підготовки майбутнього вчителя технологій передбачено вивчення дисципліни «Декоративно-прикладна творчість з методикою гурткової роботи» [3], програма якої була розроблена нами у 2010 році. В сучасних умовах навчання використання комп'ютерних технологій поступово стає новим освітнім стандартом, тому вивчення цієї дисципліни, з нашої точки зору, буде більш ефективним, коли під час її вивчення будуть використовуватися інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ).

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Багато наукових праць присвячено проблемі застосування інформаційних технологій у навчальному процесі (А. Ашеро́в, Т. Богданова, Б. Гершунський,

Д. Чернилевський); методичним аспектам інформатизації освіти (В. Биков, М. Жалдак, Н. Морзе, Ю. Рамський, Ю. Триус, О. Щербак). Особливості підвищення професійних компетентностей у студентів ВНЗ розкриті в працях таких учених, як Ю. Кулюткін, В. Сластьонін, М. Чошанов та ін.

Мета статті: розкрити методику використання інформаційно-комунікаційних технологій на заняттях з дисципліни «Декоративно-прикладна творчість з методикою гурткової роботи».

Виклад основного матеріалу дослідження. ІКТ здійснюють активний вплив на процес навчання і виховання студентів, оскільки змінюють схему передавання знань і методи навчання. Разом з тим, упровадження ІКТ у систему освіти не тільки впливає на освітні технології, а й уводить до процесу освіти нові. Вони пов'язані із застосуванням комп'ютерів і телекомунікацій, спеціального устаткування, програмних та апаратних засобів, систем обробки інформації. Вони пов'язані також зі створенням нових засобів навчання і збереження знань, до яких належать електронні підручники і мультимедіа; електронні бібліотеки й архіви, глобальні та локальні освітні мережі; інформаційно-пошукові та інформаційно-довідкові системи.

Інформаційно-комунікаційні технології навчання – це сукупність методів і технічних засобів реалізації інформаційних технологій на основі комп'ютерних мереж і засобів забезпечення ефективного процесу навчання [1]. Інформаційно-комунікаційні технології – це технології, призначені для спільної реалізації інформаційних та комунікаційних процесів [6]. Інформаційно-комунікаційні технології пов'язані зі створенням, збереженням, передачею, обробкою та управлінням інформацією. Цей термін включає всі технології, що використовуються для роботи з інформаційними ресурсами. До сучасних інформаційно-комунікаційних технологій навчання відносяться Інтернет-технології, мультимедійні програмні засоби, офісне та спеціалізоване програмне забезпечення, електронні посібники та підручники, системи дистанційного навчання (системи комп'ютерного супроводу навчання).

Залежно від методичного призначення засоби ІКТ в освіті класифікують на: *навчальні* – повідомляють освітню інформацію, формують знання, навички й уміння навчальної або практичної діяльності; *тренувальні* – призначені для закріплення умінь і навичок, повторення вивченого матеріалу; *інформаційно-пошукові* і *довідкові* – повідомляють інформацію, формують уміння її систематизувати; *демонстраційні* – візуалізують об'єкти, що вивчаються, з метою їх дослідження та вивчення; *імітаційні* – представляють певний аспект реальності для вивчення його структурних та функціональних характеристик; *лабораторні* – дають змогу проводити віддалені експерименти на реальному обладнанні; *моделювальні* – дають змогу моделювати об'єкти з метою їх вивчення; *навчально-ігрові* – створюють навчальні ситуації, в яких діяльність реалізується в ігровій формі; *розрахункові* – автоматизують різні розрахунки та інші операції.

Комп'ютерний слайд-фільм (презентація) у порівнянні з іншими засобами навчання має наступні переваги: містить об'ємний матеріал в компактній формі, що дозволяє студентам швидко сприйняти і засвоїти отриману інформацію; представляє відкриту освітню систему, що дає можливість розширювати, доповнювати і оновлювати інформацію, що міститься в ньому як текстову, так і графічну; зручний у використанні та зберіганні; дозволяє при наявності екрану демонструвати матеріал всім студентам одночасно, що не робить такого шкідливого впливу, як робота перед монітором; дозволяє зробити заняття більш динамічним, заощадити час для іншого виду роботи; дає можливість студентам, що пропустили заняття, самостійно в зручному для них темпі ознайомитися з навчальним матеріалом за допомогою комп'ютера.

Прикладом успішної реалізації ІКТ стала поява Інтернету – глобальної комп'ютерної мережі з її практично необмеженими можливостями збирання та збереження інформації, передавання її індивідуально кожному користувачеві. Сьогодні за допомогою Інтернет-технологій можна віртуально відвідати музеї, виставку декоративно-прикладної творчості тощо.

При вивченні дисципліни «Декоративно-прикладна творчість з методикою гурткової роботи» студенти отримують теоретичну, методичну і практичну підготовку до організації і проведення гурткових занять з декоративно-прикладної творчості в загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладах. Підвищення якості професійної освіти та оптимізації процесу підготовки майбутніх учителів технологій з використанням комп'ютерних технологій, на наш погляд, потребує розв'язання таких завдань: визначення тем або питань для вивчення з комп'ютерної підтримкою; вивчення інтересів студентів до предмета; підвищення їх активності в пізнавальній діяльності.

Застосування ІКТ при вивченні цієї дисципліни дає можливість за короткий час викласти достатньо великий об'єм інформації, з яскравим художньо-естетичним оформленням, що сприяє кращому засвоєнню студентами побаченого матеріалу, виховує естетичний смак у студентів, створює умови для розвитку фантазії. Дуже багато різноманітної теоретичної інформації, кращих зразків виробів, що вивчаються за програмою, можна продемонструвати з використанням презентації. При використанні комп'ютера на занятті інформація подається не статичною не озвученою картинкою, а динамічними відео- та звукозображеннями, що значно підвищує ефективність засвоєння матеріалу. Це дозволяє створювати більш наочні та інформаційно насичені заняття і зробити викладання навчальної дисципліни більш ефективним. Зображення (слайди) являють собою фотографії, малюнки, репродукції творів народних майстрів, графіки, схеми і містять відео та текстові фрагменти.

Швидкий розвиток техніки і розширення її функціональних можливостей дозволяє широко використовувати комп'ютери на всіх етапах навчального процесу: під час лекцій, практичних і лабораторних занять, при самопідготовці, для контролю і самоконтролю ступеня засвоєння навчального матеріалу. Комп'ютерні технології при вивченні дисципліни «Декоративно-прикладна творчість з методикою гурткової роботи» можна використовувати на різних етапах лекцій: актуалізації знань, подання нового матеріалу,

перевірки і закріплення вивченого матеріалу і навіть під час контролю знань. При проведенні лабораторно-практичних занять використовуються відеофрагменти, які містять технологію виготовлення виробу, інструктажі, так звані відеовправи.

Однією із тем змістового модуля «Художньо-декоративна обробка текстильних матеріалів» є тема «Художній розпис тканин». Під час лекції з цієї теми використовується слайдова презентація. На етапі оголошення теми лекції використовується слайд з планом лекції. Наступний слайд містить перелік літературних джерел, які студенти можуть використовувати при підготовці до лабораторних та практичних робіт, а також для самостійного опрацювання теоретичного матеріалу. На етапі подання нового матеріалу, розглядаючи історію виникнення та розвитку мистецтва ручного розпису тканин, на слайдах відображені основні етапи розвитку техніки батик, а також вироби, що оздоблені відповідними техніками. Розкриваючи питання щодо інструментів для виконання художнього розпису тканин на слайдах подаються різні види та форми тьянтингів. Потім демонструється слайд з класифікацією видів розпису. Технологію виконання різних видів розпису на наступних слайдах. На етапі закріплення вивченого матеріалу використовується слайд, який містить запитання та тестові завдання. На лабораторній роботі з теми «Проектування та виготовлення виробів, що оздоблені технікою «гарячий» батик з використанням додаткових ефектів» використовуються як слайдові презентації, так і відеофрагменти. Слайдова презентація, яка демонструється на початку заняття, містить назву лабораторної роботи, її мету, завдання, правила безпеки праці, послідовність її виконання. На етапі вступного інструктажу послідовність виконання техніки «гарячий» батик демонструється відповідний відеофрагмент, який студенти можуть переглядати і під час виконання практичної роботи з цієї техніки. Також демонструється відеофрагмент з різними видами додаткових ефектів: присипка сухими барвниками, сольова присипка, аерографія тощо, які студенти засвоюють в процесі виконання роботи.

При вивченні теми «Художньо-декоративна обробка паперу» змістового модуля «Художньо-декоративна обробка різноманітних матеріалів» мультимедійні технології дають можливість наглядно продемонструвати студентам прийоми виготовлення окремих декоративних елементів у техніці квілінг та етапи виготовлення виробів у цілому. При вивченні техніки оригамі на екрані зображена послідовність виконання прийомів. Особливо важливим є те, що яскрава картинка, яка відображає послідовність виконання того чи іншого прийому (особливо тоді коли недостатньо відповідної літератури), що вивчається на занятті, може зберігатися перед очима студентів стільки, скільки це необхідно для успішного його виконання.

Вивчення інших тем, таких як: «Вишивання килимовою голкою (художнє набивання на тканині)», «Художньо-декоративна обробка шкіри», «Писанкарство» «Технологія бісероплетіння» також проводяться з використанням комп'ютерних презентацій виробів та послідовністю виконання прийомів їх виготовлення, що застосовуються при тій чи іншій технології.

Потрібно підкреслити, що використання засобів мультимедіа при вивченні вказаної вище дисципліни сприяє: підвищенню мотивації студентів до навчання; інтенсифікації процесу навчання; розвитку особистості студента; розвитку навичок самостійної роботи з навчальним матеріалом; підвищенню ефективності навчання за рахунок його індивідуалізації.

Висновок. Використання розроблених ІКТ при вивченні дисципліни «Декоративно-прикладна творчість з методикою гурткової роботи» в Рівненському державному гуманітарному університеті на протязі тривалого часу при підготовці майбутніх вчителів технологій дало змогу підвищити ефективність навчання, про що говорять досить високі результати модульних контрольних робіт, заліків та екзаменів.

Перспективи подальших розвідок вбачаємо у розробці системи методичного забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Декоративно-прикладна творчість з методикою гурткової роботи» з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Глухенька Л.М. Особливості застосування інформаційно-комунікаційних технологій навчання на уроках хімії / Л.М. Глухенька // Проблеми сучасної педагогічної освіти. – 2013. – № 39. – С.110-115.
2. Горбунова Л.И. Использование информационных технологий в процессе обучения [Текст] / Л.И. Горбунова, Е.А. Субботина // Молодой ученый. – 2013. – №4. – С. 544-547.
3. Декоративно-прикладна творчість з методикою гурткової роботи. Програма навчальної дисципліни (за вимогами кредитно-трансферної системи). Для напряму підготовки 6.010103 „Технологічна освіта (обслуговуюча праця)” /автори-укладачі: М.С. Янцур, Л.А. Дякович. – Рівне: РДГУ, 2010. – 21 с.
4. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти //Трудова підготовка в сучасній школі. – 2012. – № 2. – С. 2-9.
5. Захарова И.Г. Информационные технологии в образовании: учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. завед. / И.Г. Захарова. – М.: Академия, 2003. – 192 с.
6. Яменко О.П. Информационно-коммуникационные технологии в среде дистанционного образования [Электронный ресурс] // Современные проблемы науки и образования. – 2013. – № 4. – Режим доступа: www.science-education.ru/110-9791. – Назва з екрану.

Л.А. ДЯКОВИЧ. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА ЗАНЯТИЯХ С ДИСЦИПЛИНЫ «ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОЕ ТВОРЧЕСТВО С МЕТОДИКОЙ РАБОТЫ В КРУЖКАХ»

Резюме. В статті обоснована цілесобразність і можливість використання інформаційно-комунікаційних технологій при изученні дисципліни «Декоративно-прикладне творчество с методикой работы в кружках» и показана методика их использования на занятиях.

Ключевые слова: інформаційно-комунікаційні технології, комп'ютерна презентація, методическіє условия.

L.A. DYAKOVYCH. THE USE INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN THE EMPLOYMENTS FOR DISCIPLINE "DECORATIVE APPLIED ART METHOD OF CIRCLE WORK"

The summary. In the article the feasibility and the use information and communication technologies in the discipline "Decorative and applied art method of circle work" and the method using them on employments.

Key words: information and communication technology, computer presentation, methodological terms.

Одержано редакцією 11.09.2014 р.

УДК: [373. 5. 016: 331]: 004. 738. 1

Н.В. СИМОНОВИЧ

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ВЕБ-КВЕСТІВ У ТРУДОВОМУ НАВЧАННІ

Резюме. У статті розглянуто сутність веб-квестів та розкрито методичні аспекти їх використання в трудовому навчанні.

Ключові слова: веб-квест, інноваційні методи, інформаційно-комунікаційні технології, інтерактивне навчання, пошукова робота, Інтернет.

Постановка проблеми. Освіта – це стратегічний ресурс соціально-економічного, культурного і духовного розвитку суспільства, поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення міжнародного авторитету й формування позитивного іміджу нашої держави, створення умов для самореалізації кожної особистості. З огляду на визначені пріоритети найважливішим для держави є виховання людини інноваційного типу мислення та культури, проектування акмеологічного освітнього простору з урахуванням інноваційного розвитку освіти, запитів особистості, потреб суспільства і держави.

Вагомим чинником удосконалення форм і методів навчання, забезпечення поступового переходу від інформаційного викладання, що базується на запам'ятовуванні, до проблемно-пошукового, котре потребує досконалого володіння знаннями, стала інтенсифікація навчального процесу через застосування технічних засобів, впровадження ділових ігор, веб-квестів і ситуаційних вправ у систему занять. Сучасний рівень розвитку інформаційних технологій надає широкі можливості щодо активізації та підвищення продуктивності навчання. Розвиток мережі Інтернет та зростання її ролі у різних галузях діяльності суспільства викликають суттєві зміни у освітніх процесах. До таких змін відноситься і формування нових технологій навчання. Однією з таких технологій є веб-квест (Web-Quest), який в силу своєї інтерактивності сприяє підвищенню якості освіти у межах будь-якого навчального предмету.

Проблемі використання інформаційно-комунікаційних технологій, особливостей використання Інтернету в навчальному процесі присвячені дослідження вчених: В.Бикова, Р.Гуревича, М.Козяра, Н.Морзе, С.Сисоевої, О.Спіріна, Є.Полат, В.Трайнева, І. Трайнева та ін. [4]. Проблему розробки та використання веб-квестів у навчальному процесі активно вивчають зарубіжні та вітчизняні науковці: Б. Додж, Т. Марч, М. Андреева, О.Гапеева, М. Гриневиц, Г. Шаматонова, В. Шмідт.

Мета статті полягає у розкритті сутності інтерактивної технології веб-квест та методичних аспектів використання цієї технології на заняттях трудового навчання.

Виклад основного матеріалу. В ході вивчення публікацій вітчизняних і зарубіжних авторів було встановлено, що вживання поняття «Веб-квест» не має єдиного теоретичного підходу. Так, російські педагоги розглядають веб-квест як проблемне завдання з елементами ролівої гри, для виконання якого використовуються інформаційні ресурси Інтернет [1], так і як спеціально організовану дослідницьку діяльність, для реалізації якої учні виконують цілеспрямований пошук інформації в мережі за вказаними адресами. Воробйов Г. розглядає веб-квести як окрему категорію навчальних проектів – веб-проектів [3, 8].

Група науковців, зокрема Я. Биховський та ін. визначають веб-квест як освітній сайт, призначений для організації пошукової роботи учнів з певної теми за гіперпосиланнями на різні сторінки [2, 71-93]. Українські педагоги Р. Гуревич і М. Кадемія розглядають веб-квест як інформаційно-навчальну технологію, основна мета якої самостійний пошук учнями інформації, необхідної для виконання поставленого завдання [5].

Таким чином веб-квест представлено у наукових публікаціях як: процес пошуку інформації, гру, проблемне завдання, вид дослідницької діяльності, освітній сайт, технологію навчання, форму організації навчальної діяльності, засіб навчання тощо.

На нашу думку, веб-квест доцільно трактувати, як приклад організації інтерактивного освітнього середовища, самостійну пошукову діяльність в мережі Інтернет за однією або декількома гілками наперед підготовленого маршруту до певної мети, яка була визначена на початку маршруту, в ході якої учень повинен отримувати і аналізувати інформацію для визначення наступного етапу на шляху до поставленої мети.

Сучасний зміст трудового навчання розроблений на засадах проектно-технологічної системи, яка базується на гнучкій організації процесу навчання учнів, де пріоритет належить засобам активного навчання і